

Verslag van enquête werkervaring en scholingsinventarisatie

*Anneke Ormel is extern ondersteuner opleiding en upgrading voor de EADV.
EADE Nieuwsbrief, december 2001, jaargang 16, nummer 4 - pg. 162-164*

Afgelopen zomer is een scholingsenquête gehouden onder alle leden van de EADV. In het najaar is deze enquête ook naar de buitengewone EADV-leden verstuurd. Het doel van de enquête is het in kaart brengen van de scholingsgeschiedenis van leden en van de verdeling van de beroepsuitoefening over de verschillende beroepsrollen, zoals die zijn gedefinieerd in het beroepsdeelprofiel.

Met behulp van deze informatie is het mogelijk om de criteria die in het voorstel voor het systeem van titelregistratie zijn geformuleerd te toetsen aan de werkelijkheid en eventueel bij te stellen. Daarnaast is de verzamelde informatie van belang bij het voorbereiden van het systeem van titelregistratie, met name als het gaat om weging van diploma's of certificaten.

De enquêtes zijn inmiddels binnen en er is in groten getale gereageerd. Van de 765 verstuurdde enquêtes zijn er 260 ingevuld en teruggestuurd. In dit artikel vind u de belangrijkste resultaten van de enquête.

1. Waarom een scholingsenquête?

Tijdens de algemene EADV-ledenvergadering op 12 oktober is een voorstel voor een systeem van titelregistratie gepresenteerd. Titelregistratie is een hulpmiddel bij het bewaken en bevorderen van de kwaliteit van de beroepsuitoefening. Bij titelregistratie worden eisen gesteld aan de competenties van diabetesverpleegkundigen. Diabetesverpleegkundigen moeten, om de titel diabetesverpleegkundige EADV® te mogen voeren, voldoen aan een aantal criteria. Die criteria zijn afgeleid van het functieprofiel en het beroepsdeelprofiel, die door de leden van de EADV zijn opgesteld.

De eisen die aan diabetesverpleegkundigen worden gesteld, zijn geoperationaliseerd:

- ♦ Ten aanzien van praktijkervaring zijn eisen gesteld aan de minimale omvang (in uren) van de beroepsuitoefening als diabetesverpleegkundige en het aandeel van de expertrol daarin.
- ♦ Ten aanzien van deskundigheidsbevordering zijn eisen gesteld t.a.v. het behalen of behouden van de eindtermen van de verschillende beroepsrollen. Die eisen zijn geoperationaliseerd door een puntensysteem. Punten worden toegekend aan (bij- en na)scholingen en aan een aantal deskundigheid bevorderende activiteiten die een bijdrage leveren aan het behalen of behouden van de eindtermen van die beroepsrol.

Natuurlijk is het de bedoeling dat de criteria overeenkomen met de praktijk. De onderstaande resultaten van de enquête worden gebruikt om de aannames die zijn gemaakt bij het operationaliseren van de eisen te testen.

2. Resultaten t.a.v werkervaring

2.1. Deskundigheidsgebied

Alle respondenten verrichten werkzaamheden die deel uitmaken van het betreffende deskundigheidsgebied, zoals omschreven in het beroepsdeelprofiel. De meerderheid omschrijft de eigen functie als diabetesverpleegkundige.

Het aandeel dat besteed wordt in het betreffende deskundigheidsgebied, is niet direct af te leiden uit de enquête. Een klein aantal respondenten omschrijft de eigen functie als (algemeen) verpleegkundige met als aandachtsgebied diabeteszorg (10), of als beleidsmaker, adviseur, opleider of projectcoördinator (4). De verwachting is dat bij deze functies slechts een deel besteed wordt aan het betreffende deskundigheidsgebied.

2.2. Werkervaring uitgedrukt in uren

De respondenten werken gemiddeld 0,63 fte. Om te voldoen aan de voorgestelde criteria van 750 uur per jaar is minimaal 0,45 fte vereist. Van de 257 respondenten voldoet 86% aan deze eis (zie figuur 2 op pag. 163).

2.3. Expertrol uitgedrukt in uren

Diabetesverpleegkundigen geven aan dat zij gemiddeld 24% van hun werk verrichten in de expertrol. De meeste tijd wordt echter besteed aan de rol van educator (30%). De overige tijd wordt ongeveer evenredig verdeeld over de rol van consultant (17%), ondernemer (17%) en innovator (12%).

Om te kunnen voldoen aan de voorgestelde criteria is minimaal 350 uur per jaar in de expertrol vereist. Dat komt overeen met 50% van de tijd bij een werkverband van 0,45 fte. Het percentage neemt af bij een groter dienstverband. Uit de enquêtes blijkt echter dat juist bij de kleinere dienstverbanden het aandeel van de expertrol vaak kleiner is. Slechts 2% van de respondenten geeft aan 50% of meer van zijn werk te verrichten in de expertrol (zie figuur 1 op pag. 162).

3. Resultaten t.a.v deskundigheidsbevordering

3.1. Gevolgde opleidingen per beroepsrol

Gemiddeld volgden respondenten na hun initiële opleiding 3,8 opleidingen (post-HBO, universitair en overige bij- en nascholing). Bij de (post)HBO-opleidingen ligt de nadruk op specialistische opleidingen (40% van de gevolgde opleidingen) en bij overige bij- en nascholingen ligt de nadruk op managersent, kwaliteit en beleid (36% van de gevolgde opleidingen).

Opvallend goed scoren de door de EADV geaccrediteerde opleidingen (time-management werd bijvoorbeeld door 48% van de respondenten gevolgd); 80% van de respondenten heeft recentelijk de opleiding diabeteseducatie van de SSSV gevolgd.

De nadruk op specialistische opleidingen leidt overigens niet automatisch tot de conclusie dat de meerderheid van de respondenten het vereiste aantal punten zal behalen voor de expertrol. Opleidingen kunnen ontoereikend zijn t.a.v. eindtermen die bijvoorbeeld betrekking hebben op interventies of evidente based practice.

3.2. Behaalde punten per beroepsrol

Het is niet mogelijk om alleen op basis van de scholingsenquête een uitspraak te doen over het (gemiddelde) aantal behaalde punten per beroepsrol. Daarvoor is het nodig om de opleidingen te wegen. Het aantal punten dat aan een scholingsactiviteit wordt toegekend, wordt bepaald door het aantal SBU en het percentage van de eindtermen van de betreffende beroepsrol waar de scholingsactiviteit betrekking op heeft.

Wel is duidelijk dat, om het vereiste aantal punten voor een beroepsrol te behalen, in veel gevallen een mix van bij- en nascholingen (en overige deskundigheidsbevorderende activiteiten) nodig zal zijn. De genoemde scholingen leiden vaak niet tot het behalen van alle

eindtermen van een bepaalde beroepsrol. Bij de individuele meting zal blijken voor welke (delen van) beroepsrollen aanvullende deskundigheidsbevorderende activiteiten nodig zijn.

De gegevens van de scholingsenquête maken het mogelijk om een systeem van diplomawaardering (per beroepsrol) van relevante opleidingen goed voor te bereiden.

Vervolg

Op basis van de resultaten van deze enquête zal een bijgestelde versie van het systeem van titelregistratie worden ontwikkeld. Ook reacties van EADV-leden worden verwerkt in deze bijgestelde versie. Het systeem van titelregistratie is te vinden op de website van de EADV (www.eadv.nl). U wordt van harte uitgenodigd te reageren op het voorstel. Dat kan nog tot 15 januari 2002.

Titel	Aantal
1. Diabetesverpleegkundige	119
2. Verpleegkundig consulent diabeteszorg	23
3. Transmuraal diabetes consulent	19
4. Kinderdiabetesverpleegkundige	16
5. Diabetesverpleegkundige polikliniek	15
6. Diabetesverpleegkundige in de eerstelijns	15
7. Verpleegkundig specialist	8
8. Zelfstandig diabetesverpleegkundige	5
9. Overig	23
Totaal	243

Initiële opleiding:

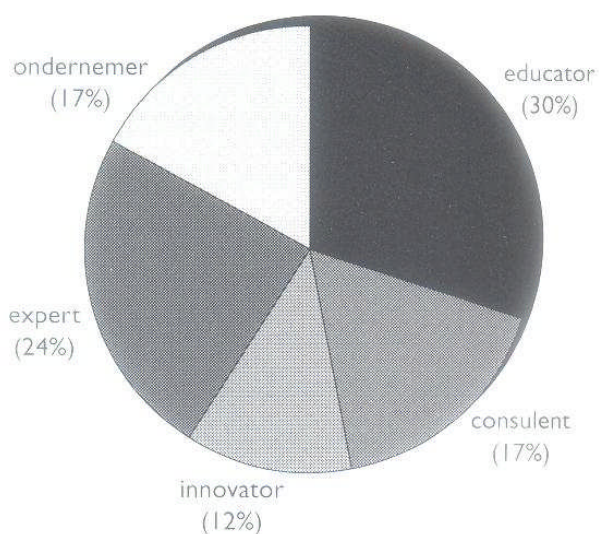
MBO-V	15
HBO-V	62
Inservice A	222
Inservice B	17
Inservice Z	4

Top 10 gevolgde opleidingen (post)HBO en universitair (n= 257):

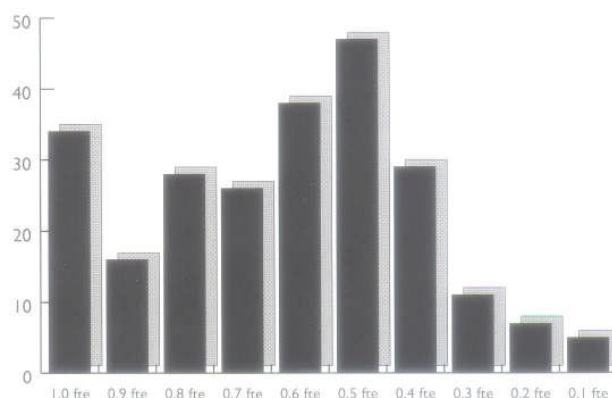
1.	Algemene gezondheidszorg MGZ-AGZ	
2.	Kaderopleiding van de gezondheidszorg	37
3.	Kinderverpleegkunde	30
4.	Wijkverpleegkundige in de huisartsenpraktijk	14
5.	Oncologie verpleegkunde	13
6.	Management gezondheidszorg	12
7.	Middenmanagement Opleiding Gezondheidszorg (MMO)	11
8.	Intensive care	11
9.	Lerarenopleiding verpleegkunde	10
10.	Verpleegkundig specialist	10

Top 10 gevolgte opleidingen bij- en nascholingen (n= 257):

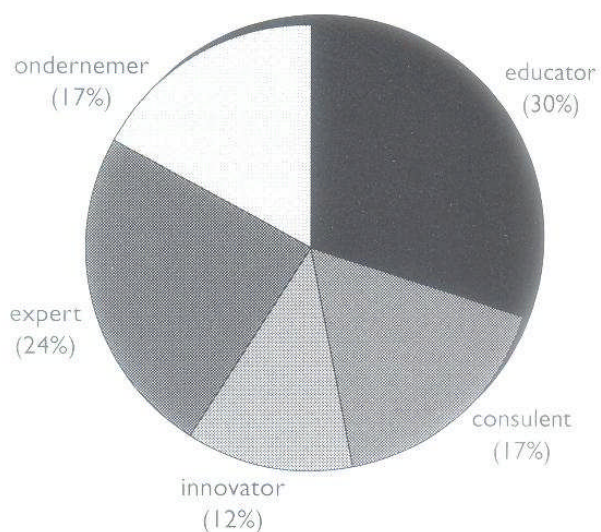
1.	Diabeteseducatie SSSV	202
2.	Tine-management	124
3.	Automatisering	50
4.	Burn-out preventie - werkdruk	33
5.	Conflicthantering	22
6.	Risico's diabetische voet	21
7.	Effectief communiceren	19
8.	Didactische instructievaardigheden	16
9.	Multiculturele hulpverlening	16
10.	Wondverzorging	15
11.	Projectmatig werken	14

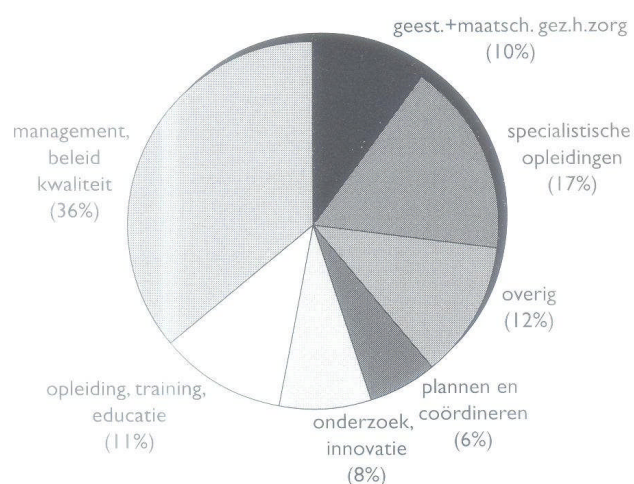
Figuur 1: Verdeling van dienstverband over rollen

Figuur 2: Werkervaring in ite (n=257)

Figuur 3: Spreiding (post)HBO- en universitaire opleidingen

Figuur 4: Spreiding (bij-) en nasdiolingen